

Politieke Barometer week 47

Onderzoeksverantwoording

Deze Ipsos Politieke Barometer is gebaseerd op online onderzoek onder een representatieve steekproef van 2.260 stemgerechtigde Nederlanders. Afwijkingen tussen de samenstelling van de steekproef en de samenstelling van de Nederlandse stemgerechtigde bevolking op de kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding, regio, werkzaamheid en stemgedrag bij de laatste landelijke verkiezingen (de Tweede Kamerverkiezingen van 2021), zijn door middel van een weging gecorrigeerd. De gegevens zijn verzameld van zondagochtend 19 november tot en met dinsdagochtend 21 november 2023.

Hoe nauwkeurig zijn de cijfers?

De zetels in deze peiling zijn gebaseerd op een steekproef, waardoor we rekening moeten houden met statistische marges. Bij de steekproeven die per peiling worden gebruikt, zijn die marges gemiddeld bij de kleine partijen rond de 1% en bij de grootste partijen rond de 2%. Bij middelgrote partijen zijn de marges gemiddeld ongeveer 1.5%. Deze marges zeggen alleen iets over de nauwkeurigheid van het meten van de politieke voorkeur in het electoraat voor de verkiezingen. Nog steeds kunnen er verschuivingen optreden die tot afwijkingen leiden die buiten de marges vallen, bijvoorbeeld omdat kiezers op het moment van peilen nog steeds twifelen of door campagne-activiteiten op de laatste dagen. Het effect van restzetels in versplinterd politiek landschap vergroot de onzekerheid bij het vertalen van de percentages naar een zetelverdeling.

Let op: een peiling is geen voorspelling

De verhoudingen zoals gepresenteerd op deze pagina zijn gebaseerd op de *huidige partijvoorkeur* van kiezers. Het is dus geen voorspelling van de verkiezingsuitslag. We weten uit ervaring dat er tot op de laatste dag nog zetels kunnen verschuiven. Dit is goed te zien wanneer we naar de stemzekerheid van kiezers kijken. Een week geleden, bij onze meting van 10 tot 13 november, zei bijna de helft van de mensen die 'zeker' of 'waarschijnlijk' gaan stemmen bij de verkiezingen dat ze al een sterke voorkeur hebben voor een partij. De andere helft twijfelde toen nog, in meer of mindere mate, tussen verschillende partijen.

Reden genoeg om aan te nemen dat er nog van alles kan veranderen. Op dinsdagavond is er nog een slotdebat. De media berichten op dinsdag en op woensdag ook nog over de laatste campagneactiviteiten. Dit kan impact hebben op de vraag of – en op welke partij – kiezers zullen stemmen. Bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 zei 15% van de kiezers pas op de verkiezingsdag zelf nog een keuze te hebben gemaakt.

This is Ipsos' final pre-election poll for the 2023 Dutch general election. Fieldwork for this poll started on Sunday, November 19 and was finished on Tuesday, November 21 at 10.00 am. This poll is based on an online study among a representative random sample of 2,251 Dutch people entitled to vote. The data was weighted so that it matches the profile of the Dutch population entitled to vote on the variables age, gender, education, region, employment status and vote choice at the last national election (2021).

How accurate are the figures?

Because the numbers of seats we publish are based on random samples, statistical margins should be taken into account accordingly. Given the size of the samples used in the separate polls, the average margins are +/- 1% for the smaller parties and +/- 2% for the largest parties. For medium-sized parties, the average margins are approximately +/- 1.5%. These margins only tell us something about the current party preferences of the electorate, deviations between our results and the election outcome that our outside of the margins may still occur as a result of late deciders in the electorate and campaign events in the last days. Due to the highly fragmented nature of the Dutch political landscape, the translation of vote shares into a distribution of seats might lead to increased uncertainty.

A poll is not a prediction

We emphasized that our poll should not be seen as a prediction. Our poll reflects today's voter preferences. Still, a lot might change. A week ago, only about half of Dutch voters who said that they were definitely or most probably would turn out to vote, said they were sure what party to vote for. The other half is still unsure about their vote choice. In addition, we know from previous elections that a lot of voters make up their mind at the last moment. In 2021, our data indicated that 15% of voters decided on election day what party to vote for.